

ชื่อโครงการ   การเพาะเลี้ยงปลาดุกลำพันเพื่อพัฒนาเป็นสายพันธุ์ปลาสวยงามเพื่อการส่งออก

**Development on Cultivation of Nieuhoffi's Catfish (*Clarias nieuhoffi*) for
Exporting as Ornamental Fish**

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2552

จำนวนเงิน 906,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี

ตั้งแต่ กันยายน 2552 – กันยายน 2553

นางอานุช กิริรัฐนิคม

วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

สถานที่ทำงาน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

วิทยาเขตพัทลุง อ. ป่าพะยอม จ. พัทลุง 074-693992

บทคัดย่อ

การพัฒนาปลาดุกลำพันเป็นปลาสวยงามเพื่อการส่งออก จำเป็นต้องดำเนินการทั้งในด้านการพัฒนาเทคนิคการเพาะขยายพันธุ์ และการพัฒนาสูตรอาหารสำหรับเลี้ยงปลา เพื่อให้ได้ผลผลิตลูกปลาในปริมาณมาก และมีคุณภาพสูง ในด้านการพัฒนาการเพาะขยายพันธุ์ปลาดุกลำพันต้องดำเนินการในสภาวะการเพาะฟักที่มีผลให้การเจริญเติบโต และการรอดตายของลูกปลาสูง จากผลการทดลองพบว่าสารเคมีลดเชื้อในการเพาะฟัก ได้แก่ โปแทสเซียมเปอร์มังกาเนต ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ ฟอรัมาลดีไฮด์ โซเดียมคลอไรด์ และโพวิโดไอโอดีนไม่มีผลต่อการฟัก การเจริญเติบโต และการรอดตายของปลา ทั้งนี้ปริมาณแทนนินในน้ำมีผลให้อัตรการฟักของลูกปลาลดลง ส่วนสภาพน้ำที่มีความเหมาะสมต่อการเพาะฟัก และเลี้ยงลูกปลาดุกลำพันควรมีค่าความเป็นกรด-ด่างในช่วง 5-7 ความเค็มต่ำกว่า 0.5 ppt ความเป็นด่าง 20-50 ppm แอมโมเนียต่ำกว่า 0.1 ppm โดยเพาะฟักในสภาพช่วงแสง และความเข้มแสงตามธรรมชาติ ที่ระดับอุณหภูมิ 25-27⁰ C ส่วนในการพัฒนาอาหารสำหรับปลาดุกลำพันเพื่อเลี้ยงเป็นปลาสวยงาม ต้องใช้อาหารที่มีผลให้สีส้มของตัวปลาโดยเฉพาะสีแดง และเหลืองเด่นชัดขึ้น ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าการใช้สไปรูลินาเสริมในอาหารในปริมาณที่มีแคโรทีนอยด์รวม 100 ppm (10.75 % ของสูตรอาหาร) มีผลให้สีตัวปลาดุกลำพันเด่นชัดขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าสามารถลดปริมาณการใช้ปลาป่นในอาหารปลาดุกลำพันได้ โดยการใส่กากถั่วเหลืองทดแทนโปรตีนจากปลาป่นในปริมาณ 45 % ของโปรตีนทั้งหมดในสูตรอาหาร ทั้งนี้การใช้วิตามินซี 50-300 ppm เสริมในอาหารจะทำให้ปลามีการเจริญเติบโตที่ดี ขณะที่การขาดวิตามินซีในปลาดุกลำพันมีผลให้การเจริญเติบโตลดลงและพบความผิดปกติของเนื้อเยื่อเหงือก